САЛАФТЕРМЕН МАРТУДИ АКИДАСЫНДАҒЫ АЙЫРМАШЫЛЫҚТАР

САЛАФИТАРДЫҢ АҚИДАСЫ	*МАТРУДИ АҚИДАСЫ*
МҰСЫЛМАН БОЛУЫ ҮШІН АДАМ БАЛАСЫ НЕ ІСТЕУ КЕРЕК	
Адам баласы мұсылман болуы үшін үш жұмысты орындау керек: 1. Тілімен Аллаға иман келтіру 2. Жүрегімен иман келтіріп бекіту 3. Сенген нәрселерді жұмыспен дәлелдеу керек. Егер адам баласында осы нәрселер болмаса, ол мұсылман болып саналамайды, кәпір болуы мүмкін. Бұл үш жұмыс иманның негіздері.	Адам баласы мұсылман болуы үшін : 1. Тілімен Аллаға және иманның негіздеріне сену 2. Жүрекпен бекіту. Жұмыспен дәлелдеу, бұл иманның негізіне кірмейді, бәлкім оны толықтырады. Мысалы: намаз оқимайды, ораза ұстамайды немесе жағдайы бар зекет бермейді. Бұл кісі кәпір болмайды, бәлкім күнаһкар мұсылман болып саналады.

Ақида білімі үшге бөлінеді: 1. Үлухия 2. Рубубия 3. Асмаи сипат. Бұл ақиданың негізін қалаған ғалымдар: Ибн Таямия, Ибн Қайым

1. Үлухия- Жалғыз аллаға сиыну керек. Құлшылық тек қана Аллаға болады.
2. Рубубия-Аллаһ жалғыз жаратылыста, күшінде, құдретте
3. Асмаи уа сипат-Аллаһтың сиппатарын тікелей қабылдау керек. Яғни бұл бөлекке барлық сиппатар кіреді.

Ақида үшге бөлінеді: 1. Илахият 2. Нубууат 3. Самият. Бұл ақиданың негізін қалаған ғалымдар: Имам Матруди, Имам Ашшари

1. Илаһият-Аллаһ туралы ізденетін білім яғни қандай сиппатар уәжіб болады қандай сиппатар Аллаға мүмкін болмайды айтуға, қандай сиппатар Аллаға мүмкін болады.

2. Нуббуат-Пайғамбарларға байланысты болған білім, қандай сиппатар болуы керек, ал қандай сиппатар болуы мүмкін емес, ал қандай сиппатар болуы мүмкін.

3. Самият- Біз көрмеген алайда ол нәрселерді Пайғамбар Мұхаммад (с. у.у) көріп бізге жеткізген нәрселерге сену уәжиб болады.

КУФР ТУРАЛЫ

·%1 Куфр: сатр, шариғатта Иманнға қарсы. Аллаға , Пайғамбарға сенбеу, күмән келтіру, қарсы шығу,

Куфр екіге бөлінеді: Үлкен, Кішкентай күфр.

ҮЛКЕН КУФР: Аллаһты мөлдем мойындамай онық бұйырықтарын істемейтін кісілер болып табылады. Бұл топтағы кісілерді өлтіруге және мал-мүлкін алып қойуға болады. Бұл топтағы кісілермен қарым-қатнас істеуге болмайды.

КІШКЕНТАЙ КУФР (нахл 112) Пайғамбарымыздың сөздерінде келген хадистер,мысалы: Пайғамбарымыз (с.ғ.с) айтты: «Муслыманды балиғаттау күнә, ал оларды өлтіру куфр», деді немесе «Аллаһтан басқа біреумен ас ішсе онда ол куфр етті немесе ширк етті»,-деген. Бұл хадистерде баяндап берген секілді егер адам баласы осыларды істесе онда ол кісі діннен шығып кетпейді бірақ күнәқар пенде болады.

·%1 Күфр төрт мазхабтың алдында үшге бөлінеді:

·%1 1) Иғтикады (сенімге байланысты яғны мөлдем Аллаһты мойындамайды және сенбейді)

·%1 2) Амали жұмыстарымен Аллаһты мойындамайды, мысалы: дінде намаз оқу немесе ораза ұстау мөлдем жоқ мен ондай нәрселерге сенбеймін және ондай жұмыстарды ешқашан орындамаймын, десе.

·%1 3) Қаули яғны сөзімен Аллаға иман келтірмейді сонымен бірге сөзпен Аллаһтың сиппатарына күмән келтіріп және жаман болған сиппатарды Аллаға кіргізеді мысалы: Аллаһ соқыр, саңрау, өледі т.б

ШИРК ТУРАЛЫ

·%1 Ширк барлық жұмыстарда Аллаға серік қосу немесе құлшылықты сол нарселерге істеу. Мысалы: құрбандық шалу, адамдан қорқу, адамдарды Аллахтан артық жақсы көру, Аллаһтан басқаларға құлшылық етіп, дұға ету.

·%1 Ширк екі түрлі болады: 1) Үлкен ширк адамды діннен шығарады, тозақта мәңілік болады егер тәубе етпей өлсе, мысалы: Аллаһтан басқа біреуге құлшылық етсе, құрбандық шалса Аллаға жақындау үшін, Аллаһтан басқаға ант берсе,қабырда құлшылық етіп сұраса.

·%1 Кішкентай ширк екіге бөлінеді. 1) Аллаһтан басқаға ант етсе. Аллаһ болмаса және мына кісі болмаса маған пайда бермейді. Көз тиемеу үшін тұмар тақса 2) Рия. Жұмыстарды атақ үшін істейтін болса.

·%1 Ширк деген тілдік сөзі Аллаға серік қосу.

·%1 Ширк екіге бөлінеді:

·%1 1)Үлкен ширк. Үлкен ширкка Аллаға тікелей серік қосу мысалы: адам баласы ойласа Аллаһпен бірдей болатын нәрсе бар немесе күш бар десе.

·%1 2) Кішкентай ширк. Кішкентай ширк Рия жатады яғни егер адам баласы қандай бр жұмыс істеседе атақ үшін Аллаһ үшін емес, онда ол кішкентай ширк.

РИДДА ТУРАЛЫ

Ридда сөзі қайту яғны діннен қайтып кету деген мағынаны білдіреді.

Ридда төртке бөлінеді: 1) Ридда сөзбен 2) Ридда фиғлы жұмыспен 3) Ридда иғтикады 4)Ридда шак

Ридда сөзбен мысалы: балиғаттайды Аллаһты немесе пайғамбарын т.басқалар.

Ридда Фиғлы: қабырға сиынады, оттарға, күнге сол секілділерге.

Ридда Иғтикады арақ халал, риба халал, т.басқалар

Ридда шак күмәнді болған нәрселер, мысалы: намаз оқуда менім күмәнім бар.

Ридда үшге бөлген:

1) Иғтикадат (сенім)

2) Афал (жұмыстар)

3) Ақуал (сөздер)

Иғтикадат дегені жүрегімен Аллаға күмән келтіреді, харам еткен нәрселерді халал дейді.

Афал кей бір жұмыстармен діннен шығып кетеді, мысалы: күнге сиынады немесе отқа сиынады.

Ақуал: сөзпен діннен шығып кетеді. Мысалы: дінде бес уақыт намаз жоқ, бәлкім үш уақыт десе. Мұхаммад ең соңғы Пайғамбар емес онан кейін Пайғамбар шығады.

Такфир жамағаты бойынша егер мемлекет Ислам шариғаты бойынша болмаса, онда елде өмір сүруге немесе мемлекеттік орындарда қызмет етуге болмайды, тіпті Ислам мемлекеті болмағанша. Сондықтан олардың ой-пікірінше бұндай кісілер мүртад болып саналады, әсіресе құқық органдарында істейтіндер. Ал бұндай кісілерді өлтіру керек.	Ислам шариғатымен жүрмейтін мемлекетте еңбек етуге болады қандай мекеме болмасын. Өйткені бұл орындарда қызмет ететіндер мұртадар болып саналмайды. Бұл орындарда жұмыс істейтін кісілерге мүртад деп үкім беру білімсіздік немесе Ислам дінін дұрыс түсінбегендіктен болады.

БИДАҒАТ ТУРАЛЫ

Бида дегені сөзі тілдік мағынасы: жарату дәл болмаған нәрселерді. (бақара 117. Ахқаф 9) ал шариғатта мағынасы: жаңадан нәрсені жаратту. Бидағат 2 бөлінеді: 1) Әдетте бидағат. 2) Дінде бидағат Әдетте бидағат машина, техника, компютер,самолет, поезд т.басқа нәрселер. Мұхаммад Пайғамбар істемеген барлық нәрселер бұл бидағат болып саналады және оны мөлде істеуге болмайды. Мысалы: намаздан кейін зікір істеу жамағатпен, дуғадан кейін бетті сипау өйткені сенімді хадситер жоқ,мәйіттерге Құран оқу, қолды көтеріп дұға істеу, қайтқан кісілерге ас беру, дастарханға бата беру т. басқалар.	Бида бұл жаңадан нәрсені кіргізу. Бірақ бидағат екіге бөлінед: 1) Худа, хасан (жақсы, әдемі) (одобряемое) 2) Залал,суи (адасу, жаман) (порицаемое) 1) Худа-деген жаңалық яғни дінде бір нәрселерді реттеу үшін немесе тәртібке келтіру үшін, бір жолға салу 2) 2) Далал,суи- деген бидағат дінде болмаған және тікелей Пайғамбар сөзіне қарсы жұмысты істесе мысалы: бес уақыт намазға алтыншы уақытты қоса, күннің астында отырып намаз оқимын деп ант берсе, айт күндері әдейі ораза ұстаса бидағат болып есептеледі.

НИФАҚ ТУРАЛЫ

Нифақ екі түрлі:
1) Иғтикадий
2) амали
Иғтикадий: жүрегімен тілі сәйкес келмейді. Амали хадистерде келтірілген.

·%1 Бұларда екіге бөледі нифакты: 1) Иғтикады 2) Амали

Иғтикады сыртық бейне мұсылман ал ішкі әлем мұсылман емес. Ал екінші амали: Жоғарыда келтірген хадистерде баяндаған секілді ал енді бұл топ жамағат намазын мешітте оқымаса онда ол кісіде мұнафиқ болады. Өйткені Пайғамбарды сөзін тастап жатыр немесе құлшылық етпейді.

Нифақ екіге бөлінеді:

·%1 1) Иғтикады (жүрегіне байланысты)

·%1 2) Амали (жұмыстарына байланысты)

Иғтикады сыртай бейнесі мұсылман, ал ішкі әлемі мұсылман емес. Яғни тілімен айтады, ал жүрегімен оған сенбейді.
Амали-жұмыспен екі жүзді болады.

ҮКІМДЕРДІ ЖҮРГІЗУ

Қай мемлекет аллаһтың дінімен түсірілген нәрселерді жүргізбесе онда ол адасқан және ол елге Аллаһтың азабы болады оған дәлел: (маида 44, Қисас 88, маида 45,46,47) егер адам баласы Аллаһтың түсірген аяттарымен үкім шығармаса онда ол кісі КӘПІР болады.	Мемлекет шариғат жолымен үкімді жүргізу үшін онда ең бірінші халықтың иманын көтеріп сосын ол аяттарды Аллаһ Тағала үкімді жүргізу үшін қоғам дайын болуы керек. Ал егер қоғам дайын болмаса онда ол кісі адасып кету мүмкін.

КЕСЕНЕСІ БАР ҚАБЫРДА НАМАЗ ОҚУ

- Қабырда намаз оқу үшін мешіт қабырдан алыс болуы керек егер мешіттің ішінде қабыр болса ол жерде намаз оқуға болмайды. өйткені ол жерда намаз оқыса ширк болады өйткени Аллаға серік қосасын, намаз қабыл болмайды, ал егер құрбандық шалса онда үлкен ширк істеген болып саналады.

- Қабыры бар мешітте намаз оқуға болады. Сондықтан біз сәжде істеген кезде тек қана Аллаға сиынамыз және табынамыз. Дүниеден өткен кісілерге біз сиынбаймыз яғни сажде етпеймыз. Егерде адам баласы ол жерде әулиеге, кісіге сәжде етіп сиынып табынатын болса немесе айтса осы кісі маған пайда береді немесе Аллаһ бұл жұмысқа араласпайды десе онда ол күнә болып ширк жұмысына жатады.
- Пайғамбарымыздың тікелей барма деген хадитері жоқ. Сондықтан адам баласына кесенеге барып тек қана Аллаға құлшылық етуіне болады.

ҚАБЫРҒА БАРУ ЖӘНЕ ЗИЯРАТ ЕТУ

·%1 Қабырды зиярат етуге болады ол жерде адам баласы ахирет туралы ойланып, Аллаһтан кешірім сұрап мәйітке дұға етуге болады. Ал бұдан басқа барлық жұмыстарға тиым салынады мысалы: қабырдың басын көтеру,топырағын түйе секілді көтеріп қою, Құран оқу, құрбандық шалу, тастатық беру сияқты барлық жұмыстар тиым салынған яғни ширк болып саналады. Өйткені сенімді хадситер жоқ.

·%1 Қабыр басына барып дұға етіп Аллаға сиынып мінажат етіп Құран оқуға болады. Сонымен бірге төрт мазхабтың ғалымдары Құранды дүниеден өткен кісілерге оқу болады деп айтып кеткен солардан: Имам Аннауи- Шафи мазхабы, Құртуби- Малик мазхабы, Зуайлы- ханафи мазхабы, Абу Бакр Марузи –Ханбал мазхабы.

·%1